

TER INFORMATIE/AANBIEDING

Aan: Bureau Regeringscommissaris

Kennis

Van

Datum

17-01-2023

Referentie

Bijlagen

1) Resultaten 1-meting OCW

Kopie voor

MT OCW

Sponsorgroep OCW Open
DUO, RCE, IvhO, NA, SvdJ,
CvTE, KB, NWO, KNAW.

Reeds afgestemd met

Sponsorgroep OCW Open

Aantal pagina's

3

memo

Aanbieding 1-meting OCW Open - Open op Orde

Aanleiding

Jaarlijks wordt er op verzoek van Open Op Orde een volwassenheidsmeting IHH/IV binnen OCW uitgevoerd. Na de 0-meting (2021) heeft eind 2022 de 1-meting plaatsgevonden. In de bijlage vindt u de vraagstelling en resultaten van de 1-meting informatiehuishouding OCW. Hieronder lichten wij het proces rondom de 1-meting toe en geven wij een concernbrede duiding van de resultaten en een toelichting op de resultaten van DUO en de publiekrechtelijke ZBO's.

Toelichting op het proces

- Scope 'Open op Orde' is de gehele Rijksoverheid, zijnde departementen en bijbehorende dienstonderdelen, Sui-Generis-organisaties, Hoge Colleges van Staat en publiekrechtelijke ZBO's. Privaatrechtelijke ZBO's vallen buiten de scope.
- De 1-meting is uitgevoerd door het Bestuursdepartement (BD), de Inspectie van het Onderwijs (IvhO), de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), het Nationaal Archief (NA), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SvdJ), het College voor Toetsen en Examens (CvTE), de Koninklijke Bibliotheek (KB), de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappen (NWO) en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschap (KNAW).
- Aan de 1-meting hebben alleen die organisaties deelgenomen die reeds gelden ontvangen vanuit "Open op Orde".
- Voorafgaand aan de 1-meting zijn informatiesessies aangeboden om vragen over de meting te beantwoorden.
- De resultaten van de 1-meting zijn verwerkt in een excelbestand en daaraan zijn de resultaten van de, in 2021 gemaakte, 0-meting toegevoegd. De metingen in de komende jaren worden aan dit bestand toegevoegd. De voortgang wordt hiermee in één oogopslag in kaart gebracht.

Achtergrond bij dit metingsinstrument

- Het belangrijkste doel van het instrument is om aan de hand van dit overzicht het gesprek te kunnen voeren over de stand van zaken, de gewenste vooruitgang en het belang van een goede informatiehuishouding.
- Deze 1-meting is geen benchmark en dient niet als basis om budgetten te verdelen.

- De resultaten van deze vragen kunnen niet als absoluut en objectief worden beschouwd.
 - De vragen leiden tot verschillende beeldvorming per persoon en per organisatie.
 - Begrippen zijn niet altijd eenduidig te interpreteren. Het komt voor dat de huidige situatie in verschillende volwassenheidsniveaus herkend wordt. Welk niveau er dan gekozen wordt is aan de organisatie zelf.

Toelichting resultaten concern breed

- Het algemene beeld is dat we beperkt zijn opgeschoven in volwassenheidsniveau, maar dat de toelichting wel laat zien dat we het afgelopen jaar stappen hebben gezet. Denk hierbij aan werving professionals, inventarisatie, onderzoek, analyse, opstellen van plannen, in kaart brengen van processen etc. Dit alles als vervolg op de resultaten van de nulmeting in 2021 en volgens beschrijving in de fiches voor 2022. Deze werkzaamheden gaan zich in het komende jaar (en daarna) uitbetalen in een stijging van het volwassenheidsniveau. We verwachten vanaf 2023 te kunnen oogsten. De algemene vraag is wel, wanneer zijn we tevreden, welk volwassenheidsniveau wil OCW halen. Dit is een vraagstuk voor OCW, maar zeker ook Rijksbreed van toepassing.
- De Rijksbrede component in het realiseren van de doelstellingen wordt steeds groter en belangrijker. Het gezamenlijk oppakken van de vraagstukken rondom bijvoorbeeld email-, berichtenapps, Social Media en websitearchivering is van belang, maar levert ook een afhankelijkheid in bijvoorbeeld doorlooptijd op. Dit geldt ook voor PLOOI, er is hard aan gewerkt, maar door vertraging in het programma PLOOI is er bij OCW geen verbetering zichtbaar. PLOOI is inmiddels stopgezet en wij zijn in afwachting van de alternatieven waaraan in 2023 gewerkt zal gaan worden.
- Onduidelijk blijft de scope van informatiehuishouding, een onduidelijkheid die ook de duiding van het resultaat van de 1-meting soms moeilijk maakt: gaat het nu alleen over ongestructureerde documentaire informatie of ook over gestructureerde data in de primaire processen?

Daarmee kunnen we als aandachtspunten voor het structureel verbeteren van de informatiehuishouding benoemen:

- Goed informatiebeheer start bij de medewerkers en de organisatie. De stellingen laten zien dat er richtlijnen zijn voor omgaan met informatie, maar dat medewerkers geen instructie krijgen en de richtlijnen ook niet opvolgen. Ook laten de stellingen zien dat het management in de organisatie meer meegenomen moet worden in de status van de informatiehuishouding.
- Uit de 1-meting blijkt dat we niet goed de context van de informatie kunnen vaststellen. Dit heeft te maken met het vorige punt. We hebben onvoldoende overzicht welke informatie binnen OCW aanwezig is, wie verantwoordelijk is, wie deze informatie kan inzien of bewerken. De context van de informatie is immers bepalend om dit te weten.
- Als de context van informatie niet duidelijk is, is duurzaam toegankelijkheid en daarmee vernietiging of overdragen van informatie aan het NA ook niet goed geregeld.
- Het beeld uit de 1-meting is dat we wel deskundige informatie-professionals hebben maar te weinig in aantal.

Toelichting resultaten DUO

DUO heeft het afgelopen jaar alle zeilen bijgezet om te inventariseren, analyseren en uit te werken van de benodigde en gewenste veranderingen binnen DUO. Dit heeft geleid tot een aangescherpt verbeterplan met bijbehorende fiches. Daarmee scoort DUO als het gaat om vraag 30; Verbeterpunten zijn ingepland en de voortgang wordt regelmatig getoetst, hoger dan voorgaande jaar. De score is hiermee verhoogd van 2 naar 3. Tegelijkertijd is het afgelopen jaar ingezet op bewustwording en bekendheid met het onderwerp. Dit heeft geresulteerd in IHH afspraken in de jaarplannen van de verschillende directies.

Bij de interpretatie van de resultaten vraagt DUO aandacht voor het volgende:

- Bij het consolideren naar een DUO breed beeld kon op de meeste vragen waarin gevraagd wordt of iets compleet en integraal wordt toegepast niet een volmondig 'ja' worden geantwoord. Dit komt omdat er in een grote organisatie als DUO altijd een plek is waar iets (nog) niet wordt toegepast. Hierdoor is vaak van een 2 een 1 gemaakt voor het groepsbeeld.
- DUO is een complexe uitvoeringsorganisatie waarin een grote diversiteit aan processen en daarmee informatie aanwezig is. Dit sluit aan bij het algemene beeld dat de uitvoeringsorganisaties een aanvullend probleematiek kennen op het gebied van IHH. Een problematiek die anders is dan die van de beleidsdepartementen.
- De uitkomsten van de 1-meting 2022 worden meegenomen in het vernieuwde DUO-actieplan verbeteren IHH (inclusief onderliggende fiches) en de hierin gevraagde extra middelen.
- Voor 2023 betekent dit dat DUO ingezet op structurele versterking op het gebied van ordening, kennis, afspraken en mensen. Tooling is niet de grootste uitdaging, wel het werken met tooling volgens afgesproken regels. Dit houdt in dat DUO het komende jaar investeert in het versterken van de IHH organisatie en informatiebeheer. Daarnaast is aandacht nodig voor informatie in e-mail en andere communicatie middelen, zoals berichtendiensten. Naast bewustwording binnen DUO wordt ook hier ingezet op gedragsverandering bij medewerkers. Op deze manier werkt DUO stap voor stap, maar gestaag toe naar een organisatie die klaar is voor de toekomst.
- Vervolg 2023 en verder, komt terug in het herziene het OCW brede plan IHH/IV voor 2023.

Toelichting resultaten ZBO's

- Ook de ZBO's hebben zich in 2022 gericht op werving professionals, inventarisatie, onderzoek, analyse, opstellen van plannen, in kaart brengen van processen. In 2023 verwachten de ZBO's hier de eerste resultaten van terug te zien.
- De ZBO's hebben de 1-meting naar eigen inzicht ingevuld en liggen in lijn met hetgeen beschreven is in de fiches voor 2021 en in die voor 2022.
- Ook hier is gedragsverandering een belangrijk aandachtspunt bij het realiseren van de doelstellingen.
- De 1-meting helpt de ZBO's om in gesprek te blijven over het belang van een goede informatiehuishouding, zowel intern als met OCW.